

Nr 156.

Av herr **Johansson, Johan Bernhard**, i anledning av
Kungl. Maj:ts förslag till lag om sparbanker.

I Kungl. Maj:ts till årets riksdag avlämnade proposition nr 22 med förslag till ny sparbankslag har § 33 mom. 1 erhållit följande lydelse:

»1) Sparbankens tillgångar må ej upptagas vare sig över sina verkliga värden eller till högre belopp än som motsvara kostnaderna för deras förvärfvande eller anskaffande.

Obligation må ej anses upptagen över sitt verkliga värde, om den upptagits till gällande marknadsvärde eller till nedan angivet värde, nämligen:

beträffande obligation av statens före lagens ikraftträdande upptagna med tre och en halv procent ränta löpande räntelån: värdet av obligationens avkastning, kapitaliserad efter en räntefot, som med en fjärdedels procent understiger medeltalet av riksbankens officiella diskontosatser under de senast tilländagångna tio åren; samt

beträffande annan obligation: det värde, som förhåller sig till värdet på obligation av statens förenämnda med tre och en halv procent ränta löpande räntelån, beräknat på sätt nu sagts, såsom obligationernas marknadsvärden förhålla sig till varandra.»

Dessa bestämmelser rörande obligations bokföringsvärde måste, även om de kunna anses vara byggda på rationell grund, i tillämpningen medföra mycket stora svårigheter. Det är nämligen endast ett relativt fåtal obligationer, som kunna anses hava ett marknadsvärde av den art, att det kan på ett enkelt sätt utrönas. Det stora flertalet obligationer utbjudas icke till försäljning. Därtill kommer att det inbördes förhållandet emellan marknadsvärdet å olika obligationer varierar högst väsentligt vid olika tidpunkter. Då man väntar räntesänkning äro sålunda obligationerna med

lång omloppstid begärligare än obligationer med kort omloppstid och tvärtom. Det sker här en förskjutning som är alldeles oberoende av den effektiva ränta, som obligationerna lämna.

För min del synes det som om man skulle kunna betydligt förenkla bestämmelserna om obligationernas bokföringsvärde. Vid förra årets riksdag framförde jag jämte andra motionärer ett förslag till dylika bestämmelser, som byggde på förhållandet emellan obligationernas avkastningsvärde och sparbankernas medelinläningsränta. Sedermera har emellertid utvecklingen å obligationsmarknaden givit ett kraftigt belägg för den uppfattningen att en tillfällig och kraftig nedgång av obligationernas marknadsvärden följes av en snar återhämtning. Med stöd av denna erfarenhet torde knappast någon större betänklighet böra möta med att lämna sparbankerna en större frihet med avseende å bokföringen, än förut ifrågasatts.

På grund härav hemställer jag,

att § 33 mom. 1 i lag om sparbanker måtte erhålla följande lydelse:

«Sparbanks tillgång må ej upptagas vare sig över sina verkliga värden eller till högre belopp än som motsvarar kostnaderna för deras förvärvande eller anskaffande.

Obligation må ej anses upptagen över sitt verkliga värde, om den upptagits till gällande marknadsvärde eller till högst det belopp, som motsvarar kostnaderna för dess förvärvande eller anskaffande».

Stockholm den 6 februari 1923.

J. B. Johansson,
Fredrikslund.